

PAT-16080001050502   Seat No. _____

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

October / November - 2018

Human Resource Management - I

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

સૂચના : જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

૧ માનવ સંસાધન સંચાલન એટલે શું ? તેનાં લક્ષણો અને કાર્યક્ષેત્ર સમજાવો. ૨૦

અથવા

૧ માનવ સંસાધન વ્યવસ્થાપકનાં આવશ્યક ગુણો, લાયકાતો અને ભૂમિકા વર્ણાવો. ૨૦

૨ માનવ સંસાધન આયોજન એટલે શું ? તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. ૨૦

અથવા

૨ (અ) માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૧૦

(બ) માનવ સંસાધન આયોજનની પ્રક્રિયા જણાવો. ૧૦

૩ કાર્યવિશ્લેષણ એટલે શું ? તેનું મહત્વ અને પ્રક્રિયા સમજાવો. ૧૫

અથવા

૩ માનવ સંસાધન પસંદગીની વિધિ જણાવો. ૧૫

૪ આદર્શ વેતન પ્રથાનાં લક્ષણો સમજાવો. ૧૫

અથવા

૪ (અ) માનવ સંસાધન જુસ્સાને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૮

(બ) માનવ સંસાધનના ગેરશિસ્તના કારણો સમજાવો. ૭

ENGLISH VERSION

Instruction : Figures to the right indicate full marks.

- 1** What is Human Resource Management ? Explain its **20** characteristics and scope.

OR

- 1** Describe the essential qualities, qualification and role of **20** Human Resource Manager.

- 2** What is Human Resource Planning ? State its advantages **20** and limitations.

OR

- 2** (a) Discuss the affecting factors of Human Resource **10** Planning.

- (b) Describe the process of Human Resource Planning. **10**

- 3** What is Job Analysis ? Explain its importance and process. **15**

OR

- 3** Explain the selection procedure of Human Resource. **15**

- 4** Explain the characteristics of Ideal Wage System. **15**

OR

- 4** (a) Discuss the affecting factors of Human Resource Morale. **8**

- (b) Explain the reasons of Human Resource Indiscipline. **7**
